Dinamismul devenirii, în opoziție cu staticul

On Aprilie 05, 2008

Efectul final al Creației este fondul secret al unui suflet de artist aflat într-o continuă devenire.

Serghei Eisenstein nu învățase desenul niciodată. Începuse să deseneze în urma unei impresii din copilărie: în așteptarea începerii partidei, inginerul Afrosimov îi desena cu o cretă pe postavul albastru închis al mesei de joc contururi de animale. Eisenstein rămăsese fascinat de arabescul alb al liniei care se năștea sub ochii lui și care în mișcarea sa făcea să apară câini, cerbi, pisici. Linia se mișca de-a lungul conturului invizibil al unui obiect căruia, printr-un miracol, îi dădea astfel existență pe postavul mesei. Dinamismul liniei era o senzație care-l pasiona ani de zile.

Inginerul Afrosimov îi inoculase plăcerea de a desena. Mai târziu, la Politehnică, materia aridă a geometriei analitice căpăta pentru tânărul student un farmec aparte pentru că traducea în misterioasele formule algebrice tocmai mișcarea liniilor. Dinamismul "devenirii", în opoziție cu staticul, îl va pasiona toată viața, fie că e vorba de mișcarea liniei, ori de cea a fenomenelor. Era o fascinație pentru geneza lucrurilor care-și are originea și aici, în această impresie timpurie în legătură cu desenul.

*A desenat, cum știm, mult, în tinerețe. Mult și prost, deoarece, abandonând inspirația primară, încărca desenul cu detalii sub influența școlii ruse de pictură de gen. Caligrafierea școlară după model nu-i reușea nicicând. Maniera sa era aceea a desenului liniar. Apoi, abandonând desenul, a rămas în continuare pasionat, în primele sale filme, pentru puritatea matematică a montajului în mișcarea sa. Gustul pentru secvență apare mai târziu, și-și explica ciudățenia acestei întârzieri, prin logica gândului lui Engels: "mișcarea atrage întâi atenția, abia apoi te gândești la ceea ce se mișcă." **

Leadership: Întreaga concepție estetică și comparatistă a creatorului din tine se formulează la intersecția unor opoziții ireductibile?

Confruntarea omului cu universul creației se continuă în plăcerea de a da naștere unor noi aspecte de ordin tehnic, și acestea par a "îngheța" într-o iluzie, mai ales în ceea ce privește fascinația pentru geneza lucrurilor care-și are originea în cazul montajului. De fapt, montajul reunește anumite imagini picturale, grafice, fotografice (independente) pentru a obține un ansamblu de efecte vizuale, scenografie, mai ales situații menite să delecteze ochii și creierul fiecărui spectator, într-un stil aparte.

Dacă ar fi numai atât, atunci artistul s-ar sustrage condiției tragice de a nu avea o istorie, de a nu-și putea dezvolta personalitatea, de a nu-și vedea ideile transpuse într-o realitate cât mai veridică, dar totodată progresistă. Dinamismul lui sufletesc și artistic, îmbinând ideile și viziunile într-un demers autentic și copleșitor, trebuie să răspundă legilor unei lumi scoase de sub orizontul limitei impuse de neajunsurile unei meserii pline de responsabilitate (sau de neajunsurile unei epoci în care doar creația ar mai putea umple niște goluri în organismul societății).

Dar creația unui regizor de talia lui Serghei Eisenstein nu este compusă din idei ce au nevoie de cuvinte pentru a fi publicate într-o rubrică săptămânală regulată, în „Time News”, ci este ea însăși o mișcare sufletească de anume soi, în care ideile și viziunile, elementele tehnice și elementele pur raționale ale reacțiunii sufletești par lovite de temperatura mediului ambiant, căzând într-o manieră fantastică, sub regimul unui număr de variante diferite de concept, îmbinări și efecte de clar-obscur.

Luate în sine, prin analiză și comparație, aceste viziuni pline de substrat artistic sunt teoretice sau practice, adică presupun o utilitate practic și spirituală totodată. Ideile, indiferent că sunt teoretice ori practice, chiar și poetice, sunt ignorate de critici fiindcă implică intelectul activ.

Or întreaga concepție estetică și comparatistă a creatorului din tine se formulează la intersecția unor opoziții ireductibile: mai întâi trebuie să deschizi un subiect care să te intereseze, și abia apoi trebuie să te gândești de ce și cum atrage el atenția celorlalți."

Fondul secret al unui suflet de artist aflat într-o continuă devenire relaționează cu plăcerea creației de a genera forme de expresie în planul artei, dar mai ales cu plăcerea spirituală de a deschide noi orizonturi de creație din care putem extrage esențialul unei concepții regizorale (numai prin forța interpretării și a actului regizoral).

* Notă: Ion Barna - *Eisenstein* , Editura Tineretului, 1966.

Source: https://neculaifantanaru.com/dinamismul-devenirii-in-opozitie-cu-staticul.html